

Godišnji izvještaj 2025

CRNOGORSKI NAUČNO TEHNOLOŠKI HUB epiSTEMe

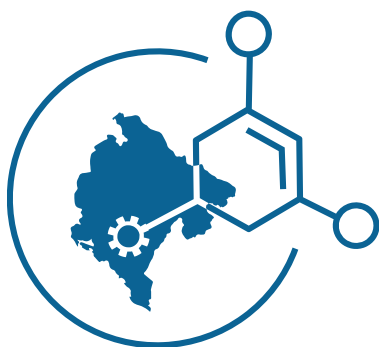
CETINJE
SMART
CITY

Smart Village Academy

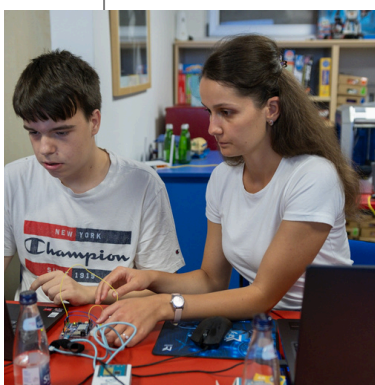

Back2matica
Nauka se vraća kući

ePiSTEMe

CRNOGORSKI NAUČNO TEHNOLOŠKI HUB

Crnogorski naučno tehnološki Hub epiSTEMe

O NAMA

Datum osnivanja

23. Februar, 2024

CILJ

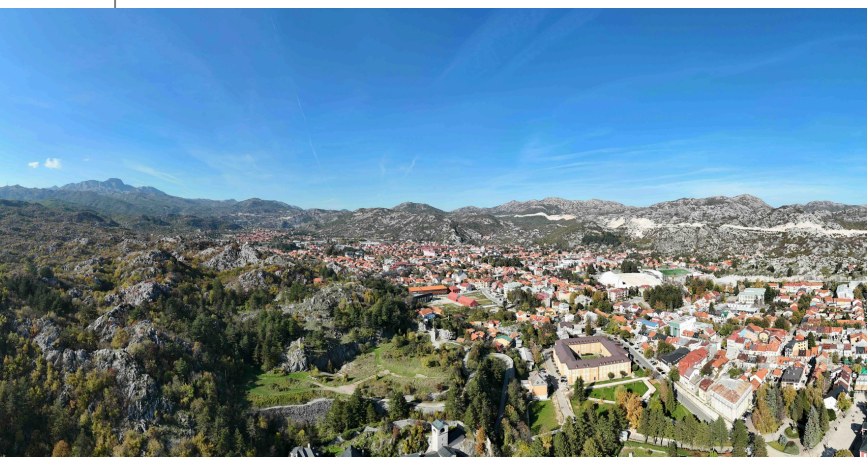
Doprinos razvijanju i popularizaciji nauke, inovacija, tehnologije, kao i naučno-tehnološke kulture kroz STEM (nauka, tehnologija, inženjerstvo, matematika) oblasti.

MISIJA

Doprinos nauci i tehnološkim dostignućima kroz istraživanje, razvoj inovacija, neformalno obrazovanje, podršku mladima i akademskoj zajednici, kao i kroz efikasan prenos znanja društvu. Posvećeni smo primjeni inovativnih naučno-tehnoloških rješenja u svrhu unapređenja ekonomskog, društvenog i kulturnog razvoja Crne Gore.

VIZIJA

Biti vodeći naučno-inovativni Hub (prostor, okruženje) koji inspiriše, podržava, edukuje i povezuje zajednicu, zahvaljujući kojem Prijestonica Cetinje i Crna Gora postaju prepoznatljive kao mjesta koja pokreću stvarni napredak i osnažuju buduće generacije.

epiSTEMe

CRNOGORSKI NAUČNO TEHNOLOŠKI HUB

Riječ osnivača

Uvjeren sam da tehnologija može donijeti značajne promjene u društvu, posebno kada je usmjerena ka unapređenju zdravlja i kvaliteta života. Kroz epiSTEMe Hub nastojim da povežem naučno-istraživački rad s praktičnim inovacijama, omogućavajući mladima u Crnoj Gori da steknu znanja i vještine potrebne za budućnost.

Moja misija je da kroz edukaciju, istraživanje i razvoj novih tehnologija doprinesem izgradnji snažnog STEM ekosistema koji će podstaći inovacije i unaprijediti društvo u cjelini.

Dr Ivan Martinović

Osnivač i
Izvršni direktor

Riječ osnivača

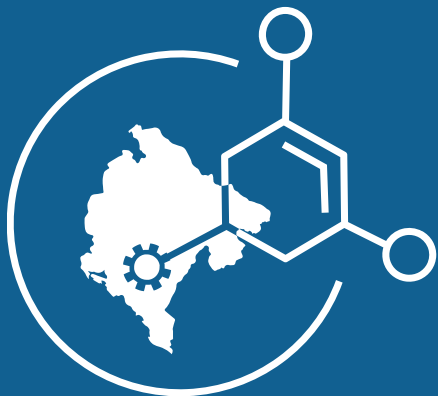
Vjerujem da nauka i inovacije imaju moć da oblikuju društvo, a kroz epiSTEMe Hub nastojim da to pretočim u stvarnost. Moja misija je da povežem naučno istraživanje, inovacije i obrazovanje, kako bismo mladima u Crnoj Gori omogućili pristup znanju i alatima za stvaranje što bolje budućnosti. Želim prenijeti svoje internacionalno znanje i iskustvo kako bih inspirisala buduće generacije crnogorskih naučnika.

Kroz projekte koji spajaju nauku i tehnologiju, nastojimo da osnažimo zajednicu, podstaknemo inovacije i doprinesemo razvoju STEM oblasti.

Dr Anđela Martinović

Osnivač i
Kordinator razvoja projekata

epiSTEMe

CRNOGORSKI NAUČNO TEHNOLOŠKI HUB

2025 Godina u brojkama

7

PROJEKTA

2

PROJEKTA
FINANSIRANA
OD STRANE EU

13

NOVIH
PARTNERSTAVA

1

POKRENUT
epiSTEMe LAB

3

INOVATIVNA I
APLIKATIVNA
RJEŠENJA

50+

PREDAVANJA
GOSTOVANJA
KONFERENCIJA

USPJEŠNO REALIZOVAN PROJEKAT

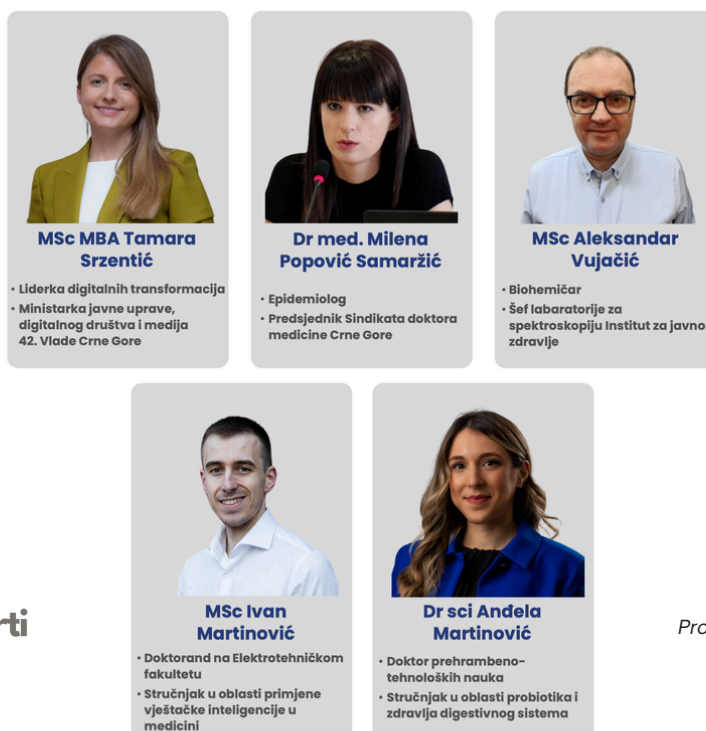
smartHealth: Digitalna pismenost za bolje javno zdravlje

smartHealth imao je za cilj unaprijediti razvoj digitalne pismenosti kod mladih, pružajući im alate za praćenje zdravlja i pozitivno uticanje na javno zdravlje.

Ključne aktivnosti projekta uključivale su interaktivne i praktične radionice koje su pokrivale sledeće teme:

1. Javno zdravlje
2. Uticaj digitalnih tehnologija na javno zdravlje
3. Dobre prakse u primjeni digitalizacije u javnom zdravlju
4. Promocija postojećih platformi - e zdravlje
5. Telemedicina
6. "Smart" uređaji za monitoring i unapređenje zdravlja

Projekat je realizovan u prvom kvartalu 2025. godine, a vodili su ga najistaknutiji stručnjaci u oblasti javnog zdravlja i digitalnih tehnologija (Slika 1)

Projekat je podržan od strane
Prijestonice Cetinje

Slika 1. smartHealth edukatori i eksperti

smartHealth: Digitalna pismenost za bolje javno zdravlje

Kroz ovaj projekat mladi su se osposobili za korišćenje digitalnih tehnologija usmjerenih ka monitoringu i analizi zdravstvenih parametara. Takođe, promovisala se važnosti digitalnih tehnologija u cilju očuvanju javnog zdravlja.

Više o projektu: <https://epistemehub.me/smarthealth/>

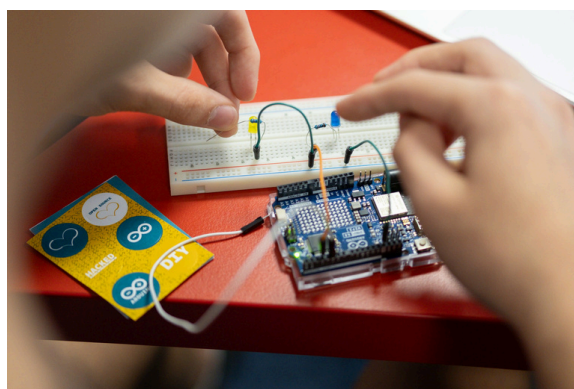
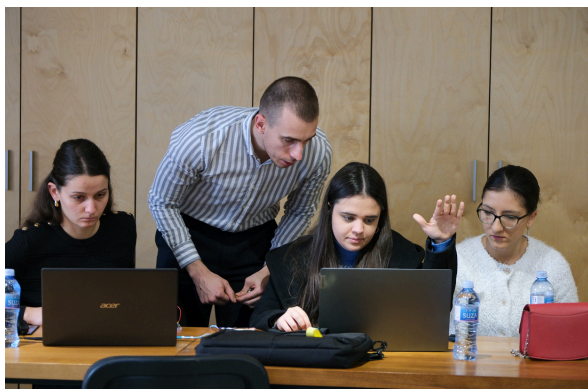

Slika 2. smartHealth interaktivna predavanja

USPJEŠNO REALIZOVAN PROJEKAT

YOUTH 4SMART CETINJE: OD IDEJE DO PAMETNOG I ODRŽIVOG RJEŠENJA

Youth 4smart Cetinje imao je za cilj unaprijediti zapošljivost i aktivizam mladih u oblastima inovacija, tehnologije i održivih rješenja. Projekat je kroz edukaciju, praktične aktivnosti (rad mladih u stvarnom okruženju) i mentorstvo, osnažio mlade da aktivno učestvuju u razvoju „smart“ rješenja usmjerenih na razvoj lokalne zajednice. Kroz multidisciplinarni i inovativni pristup, projekat je doprinio promjenama koristeći inovacije, tehnologiju i edukaciju kao alate za jačanje zapošljivosti, smanjenje neaktivnosti i odliva mladih, njihovo osnaživanje kao kreatora održive budućnosti i ostvarenje strateških ciljeva na lokalnom i nacionalnom nivou.

CETINJE
SMART
CITY

Slika 3. Youth 4smart Cetinje kadrovi sa radionica

YOUTH 4SMART CETINJE: OD IDEJE DO PAMETNOG I ODRŽIVOG RJEŠENJA

Projekat je sproveden zajedno sa lokalnim partnerima uključujući Prijestonicu Cetinje, DOO Komunalno, Američki ugao Cetinje, i NVO Aktivni centar.

U okviru projekta uspostavljena je prva javna Internet of Things (IoT) mreža u Crnoj Gori, a razvijen je i sistem za monitoring popunjenosti kontejnera za otpad, čime je Cetinje napravilo važan korak ka razvoju pametnog grada.

Značaj projekta **prepoznat je i na međunarodnom nivou kroz podršku Međunarodne telekomunikacione unije (ITU), i šefa Kancelarije ITU za Evropu, gospodina Jaroslava Pondera.**

Projekat je završen održavanjem završne konferencije održane u u Agenciji za razvoj i podršku poslovanju na Cetinju, u februaru 2026. godine, tokom koje je i prikazan kratak **film o procesu uspostavljanja prvog pametnog grada u Crnoj Gori, projektnim aktivnostima i rezultatima ([link filma](https://epistemehub.me/youth-4smart-cetinje/))**. Više o projektu na: <https://epistemehub.me/youth-4smart-cetinje/>

Slika 4. Kadrovi sa Youth 4smart Cetinje završne konferencije

Funded by the European Union

Projekat je podržan od strane Evropske unije u okviru programa SINERGIA Crna Gora koji sprovodi Centar za građansko obrazovanje u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES) i NVO Multimedijal Montenegro, i u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih.

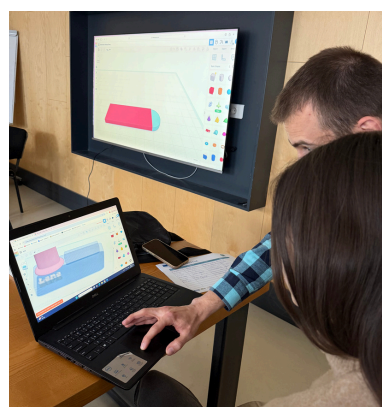
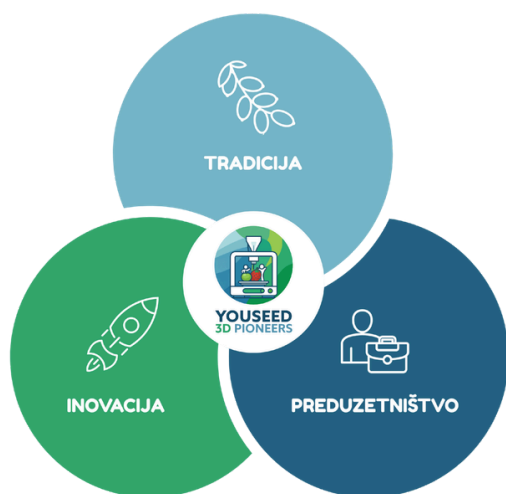
USPJEŠNO REALIZOVAN PROJEKAT

YOUSEED 3D PIONEERS: MLADI POKRETAČI RURALNOG RAZVOJA KROZ 3D TEHNOLOGIJE

Cilj projekta bio je podsticati tehnološki razvoj i inovaciono-preduzetničku djelatnost u opštini Cetinje, s posebnim fokusom na ruralna područja, primjenom 3D tehnologija u skladu s principima zelene i socijalne ekonomije.

Glavne projekte aktivnosti uključivale su:

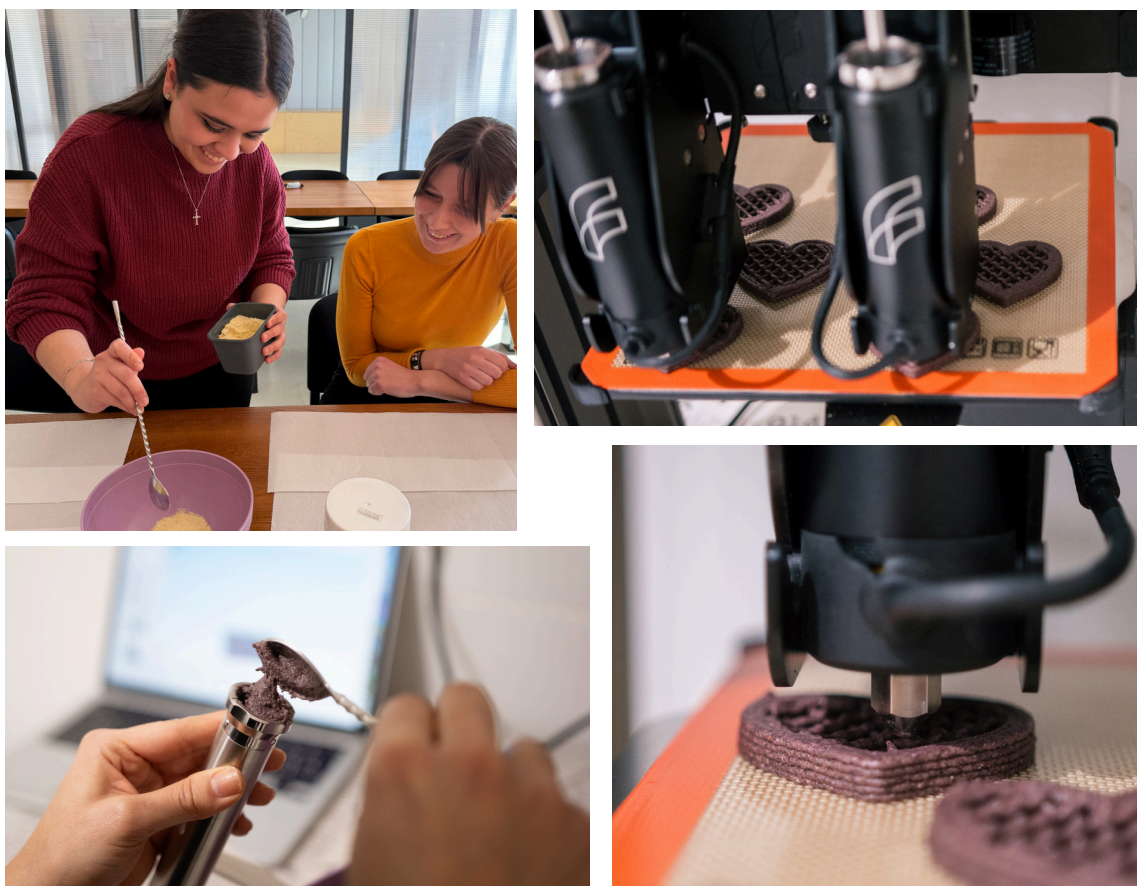
- Edukaciju, obuku i mentorstvo na 3D štampaču (3D printing) i 3D štampaču hrane (3D food printing);
- Edukaciju o socijalnom preduzetništvu.
- Prenošenje znanja djeci iz ruralnih škola na teritoriji opštine Cetinje.

Slika 5. YOUSEED 3D PIONEERS projektne aktivnosti

YOUSEED 3D PIONEERS: MLADI POKRETAČI RURALNOG RAZVOJA KROZ 3D TEHNOLOGIJE

Kroz upotrebu i promociju savremenih tehnologija 3D štampe kao inovativnijih i ekološki prihvatljivih metoda za modernizaciju prehrambenog sektora i života u ruralnim sredinama projekat je pružio podršku inovativnom i digitalnom pristupu ruralnom razvoju. Tokom mentorskog rada **mladi su razvili inovativne 3D modele koji se mogu primijeniti u ruralnim sredinama, a takođe razvijeni su i inovativni 3D štampani prehrambeni proizvodi** usmjereni ka valorizaciji tradicionalnih i lokalnih usjeva. Više o projektu na: <https://epistemehub.me/youseed-3d-pioneers/>

Slika 6. Kadrovi sa obuke 3D štampe hrane

Funded by
the European Union

Projekat je podržan od strane Evropske unije u okviru projekta YOUSEED – Mladi istražuju ruralni razvoj kroz prizmu socijalne ekonomije, koji sprovodi COSV Montenegro, u partnerstvu sa Mrežom za ruralni razvoj, Agencijom za lokalnu demokratiju (LDA) i Ministarstvom javne uprave.

USPJEŠNO REALIZOVAN PROJEKAT

smartVillage ACADEMY: AKADEMIJA PAMETNIH SELA ZA ODRŽIV RURALNI RAZVOJ

Ciljevi projekta su bili: (i) Poboljšati kompetencije djece i mladih za razvoj i implementaciju „*smart*“ (pametnih) rješenja usmjerenih ka inovativnom i održivom ruralnom razvoju; (ii) Promovisati kulturu aktivizma i društvenog inoviranja među djecom; kao i (iii) ojačati saradnju lokalnih institucija i kompanija koja djeci i mladima omogućava sticanje znanja i vještina potrebnih za inovaciono djelovanje u zajednici.

Ključne aktivnosti projekta obuhvatale su:

- Edukaciju kroz tri modula iz oblasti programiranja, elektronike i „*smart*“ sistema, 3D modelovanja i 3D štampe.
- Praktične aktivnosti kreiranja i implementacije pametnih sistema u realnom okruženju, u selu Bajice (Cetinje) .

Slika 7. smartVillage Academy aktivnosti

smartVillage ACADEMY: AKADEMIJA PAMETNIH SELA ZA ODRŽIV RURALNI RAZVOJ

Tokom projekta, uz mentorsku podršku djeca i mladi su imali priliku da dizajniraju, razvijaju pametna i održiva rješenja kao što su pametno navodnjavanje i pametna meterološka stanica.

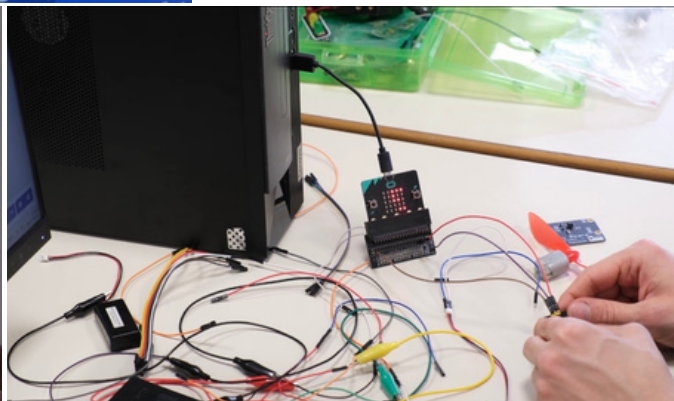
Projekat je implementiran kroz saradnju sa m:tel d.o.o kompanijom, Prijestonicom Cetinje, Osnovnom školom “Lovčenski partizanski odred” i NVO Aktvini centar.

Više o projektu: <https://epistemehub.me/smart-village-academy-4/>

Video sa projektnim aktivnostima

Projekat je podržan od strane Fonda za inovacije Crne Gore, kroz programsku šemu Realizacija edukativnih programa u oblastima pametne specijalizacije.

Slika 8. smartVillage Academy aktivnosti

USPJEŠNO REALIZOVAN PROJEKAT

BACK2MATICA: NAUKA SE VRAĆA KUĆI

Back2matica
Nauka se vraća kući

Cilj projekta bio je unaprijediti kvalitet povezanosti i saradnje između crnogorskih naučnika i naučnica u dijaspori i matice, države Crne Gore. Ključne projektne aktivnosti uključuju:

Sprovođenje i sistemsko prikupljanje i analiza podataka o crnogorskoj naučnoj dijaspori kroz:

UPITNIKE

u cilju mapiranja (kvantitativno) i prikupljanja kvalitativnih (podaci o strukturi) podataka naučnika u dijaspori.

INTERVJUE

određenog broja mapiranih naučnika koji su dali detaljniji uvid o razvojnem putu pojedinaca, glavnim faktorima koji doprinose njihovoj migraciji, kao i stepenu interesovanja za povratak i/ili doprinos matici.

VIDEO SERIJAL

koji doprinosi jačanju vidljivosti uspješnih pojedinaca koji mogu poslužiti kao inspiracija i most za nove oblike saradnje, čime se odgovara na strateški cilj Crne Gore usmjeren na očuvanje, osnaživanje i povezivanje stručnjaka, gdje saradnja sa naučnicima iz dijaspore igra važnu ulogu.

BACK2MATICA: NAUKA SE VRAĆA KUĆI

Realizacija Back2matica projekta stvorila je temelje za unaprijeđenje komunikacije, odnosa i saradnje između naučne dijaspore i matice. Kroz sistemsko i fokusirano prikupljanje, mapiranje i analizu strukturnih podataka poseban fokus stavljen je na razumijevanje potreba i potencijala naučnika u dijaspori, afirmaciju njihovih postignuća i izgradnju mostova koji omogućavaju njihovo veće uključivanje u naučno-inovacione procese u Crnoj Gori. Takođe projekat je doprinio afirmaciji i popularizaciji nauke i naučnika kao glavni izvor održivog razvoja matice Crne Gore. Projekat ima i potencijal da pokrene proces dugoročne, sistemske promjene u načinu na koji se dijaspora percipira i uključuje u razvoj Crne Gore.

Svi projektni rezultati mogu se naći u Back2matica publikaciji: [LINK PUBLIKACIJE](#)

INSPIRATIVNE PRIČE 4 LICA CRNOGORSKE NAUČNE DIJASPORE MOGU SE NAĆI NA SLEDEĆIM LINKOVIMA:

1. [DR FILIP MARKOVIĆ](#)
2. [DR ANTONELA ARHIN](#)
3. [MR JANA BUDIMIR MARJANOVIĆ](#)
4. [DR ALEKSANDAR TOMIĆ](#)

Projekat je podržan od strane Ministarstva dijaspore Crne Gore i sprovodi ga Crnogorski naučno tehnološki Hub epiSTEMe u saradnji sa Multimedijskim studijom Echo i video produkcijom TimeLapse

USPJEŠNO REALIZOVAN PROJEKAT

PROcult: INOVACIONA KULTURA KROZ NAUKU O PROBIOTICIMA: *Nauči, istraži, podijeli*

Projekat PROCult imao je za cilj doprinijeti razvoju inovacione kulture kroz promociju multidisciplinarnog pristupa, korišćenje inovativnih metoda u edukaciji (*nauči*), aktivno uključivanje mladih u istraživački rad (*istraži*) i korišćenje inovativnih i kreativnih metoda u diseminaciji rezultata (*podijeli*).

Ključne aktivnosti projekta uključivale su:

- Sprovođenje istraživanja o probioticima među stanovništvom Crne Gore, čija je obrada podataka u toku;
- Edukaciju mladih i djece u oblasti inovaciono-naučne pismenosti u oblasti probiotika;
- Stvaranje edukativne publikacije koja nauku o probioticima približava široj javnosti.

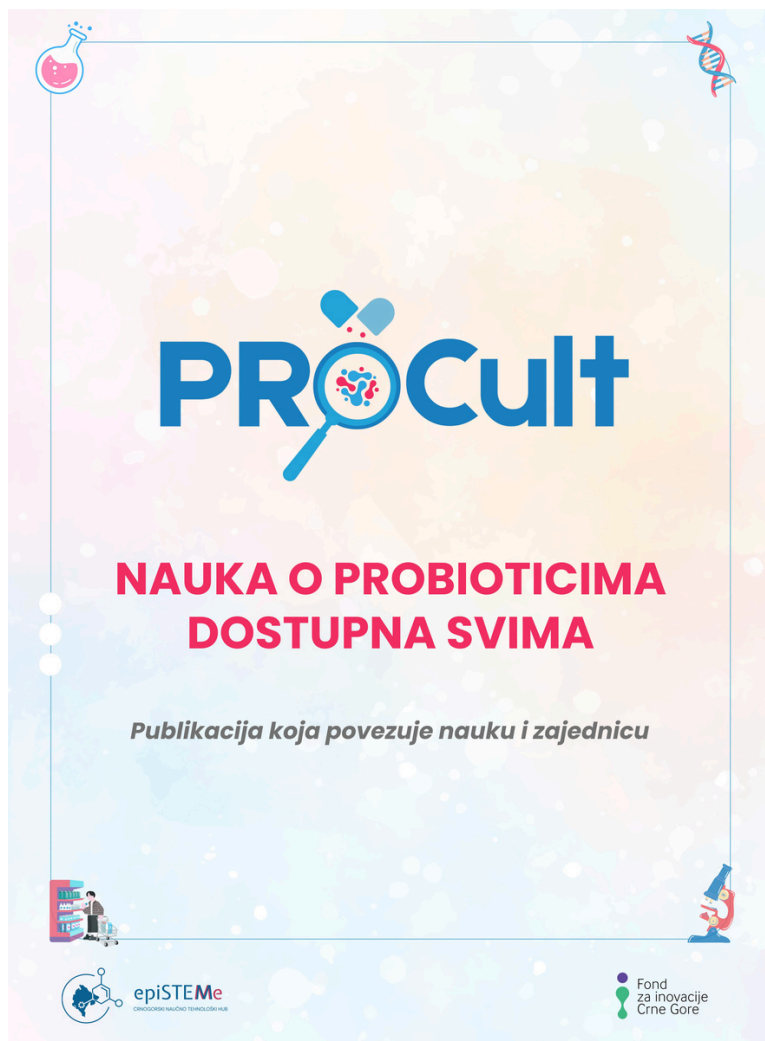
Slika 9. PROCult radionice u OŠ "Mirko Srzentić" (Petrovac, Crna Gora)

PROcult: NAUKA O PROBIOTICIMA DOSTUPNA SVIMA

U sklopu PROcult projekta realizovana je publikacija čiji je cilj da posluži kao **edukativni vodič**, koji potrošačima probiotika i svim zainteresovanima omogućava da steknu pouzdana saznanja i donose odluke zasnovane na naučnim dokazima i ličnim zdravstvenim potrebama.

Publikacija na pristupačan i jasan način približava naučno utemeljene informacije o probioticima široj javnosti. Poseban fokus stavljen je na objašnjenje i pravilno razumijevanje osnovnih pojmova vezanih za probiotike, njihove potencijalne benefite po zdravlje, načine pravilne upotrebe, kao i njihovo mjesto u okviru zdravog načina života.

Sadržaj publikacije prilagođen je svim uzrastima, kako bi informacije bile korisne širokom krugu čitalaca, a dostupna je na crnogorskom i engleskom jeziku.

[LINK PUBLIKACIJE](#)

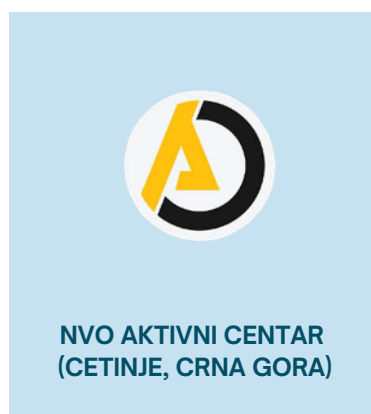
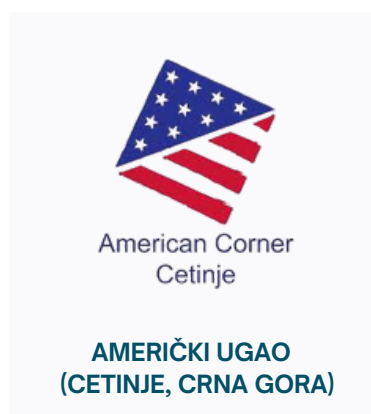
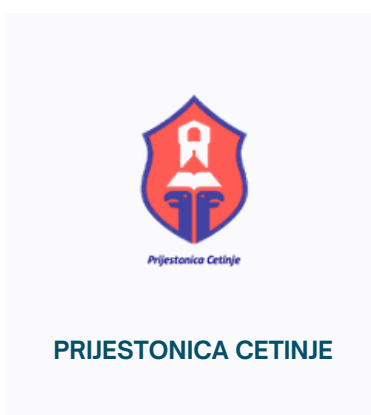

Projekat je podržan od strane Fonda za inovacije Crne Gore, kroz programsku šemu Podsticanje inovacione kulture

NOVA PARTNERSTVA (1)

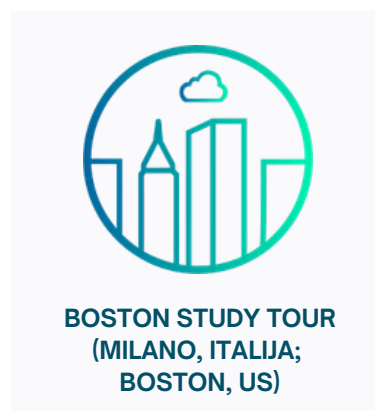
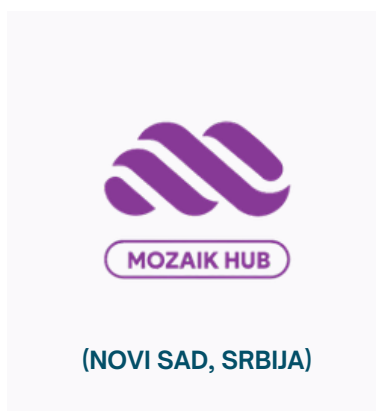
Tokom protekle godine, epiSTEMe Hub je kroz sprovođenje projekata i ostale aktivnosti ostvario partnerstva i saradnju sa lokalnim, nacionalnim, regionalnim i međunarodnim organizacijama i ustanovama uključujući:

LOKALNA I NACIONALNA PARTNERSTVA

NOVA PARTNERSTVA (2)

REGIONALNA I MEĐUNARODNA PARTNERSTVA

NAUČNA DOSTIGNUĆA epiSTEMe Hub tima (1)

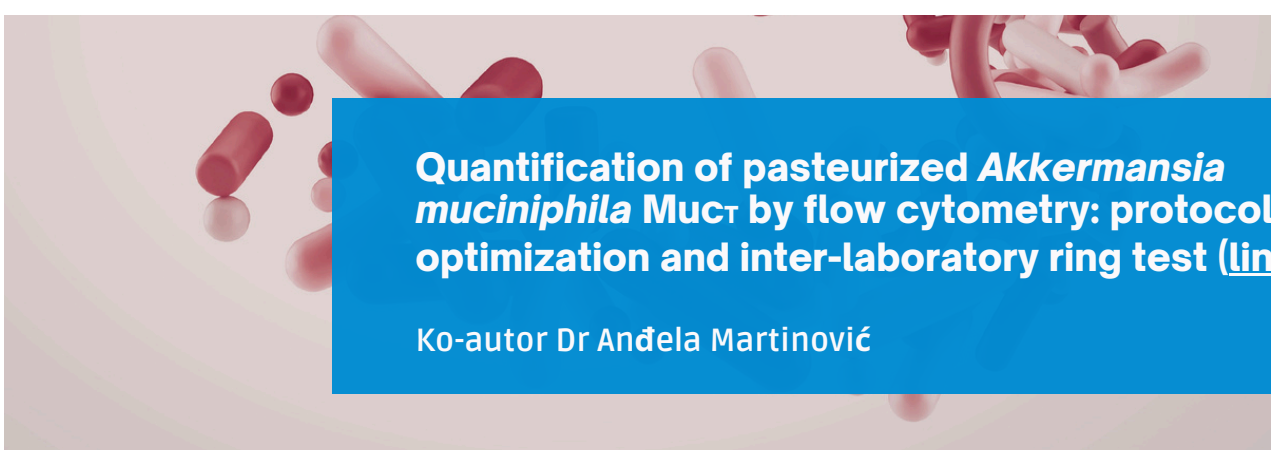
Brojni članovi epiSTEMe Hub-a aktivno se bave naučno-istraživačkim radom, doprinoseći razvoju nauke i inovacija.

Među značajnim naučnim radovima u protekloj godini izdvajaju se sledeći naučni radovi osnivača:

A graphic of a blue square chip with the letters 'AI' in white, surrounded by glowing blue circuit lines and data points.

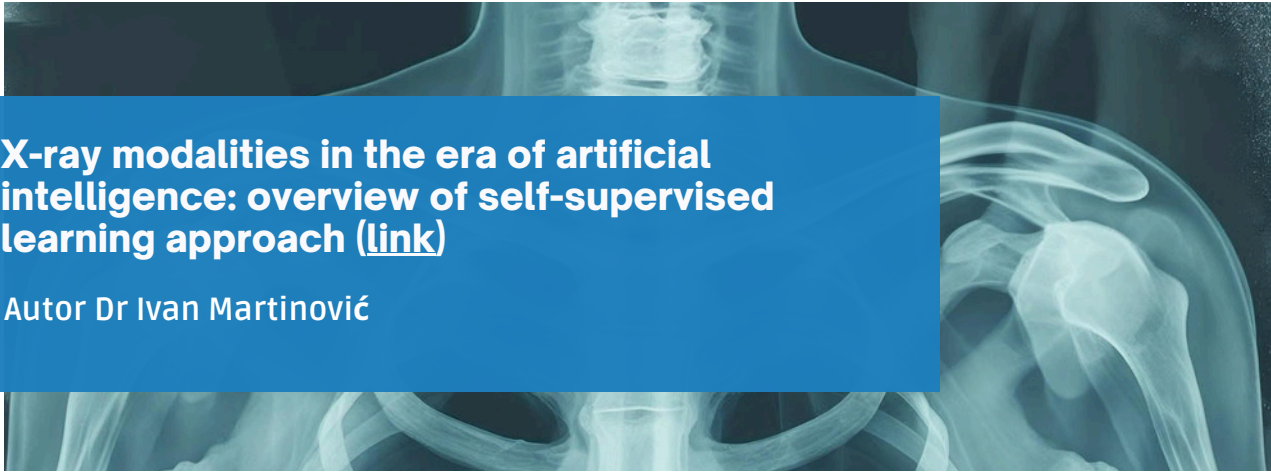
Leveraging Ensemble on Self-Supervised Techniques to Enhance Model Performance: A Regime Analysis ([link](#))

Autor Dr Ivan Martinović

A microscopic view of several red, rod-shaped bacteria, likely Akkermansia muciniphila, against a light background.

Quantification of pasteurized *Akkermansia muciniphila* Muc γ by flow cytometry: protocol optimization and inter-laboratory ring test ([link](#))

Ko-autor Dr Anđela Martinović

A blue-tinted X-ray image of a human torso, showing the ribcage and spine.

X-ray modalities in the era of artificial intelligence: overview of self-supervised learning approach ([link](#))

Autor Dr Ivan Martinović

NAUČNA DOSTIGNUĆA epiSTEMe Hub tima (2)

Za navedeni rad “*Leveraging Ensemble on Self-Supervised Techniques to Enhance Model Performance: A Regime Analysis*“, osnivač epiSTEMe Hub-a Dr Ivan Martinović dobio je nagradu za najbolji naučni rad iz oblasti vještačke inteligencije za akademske godine 2023/24 i 2024/25, koju dodjeljuje Crnogorsko udruženje za vještačku inteligenciju MAIA (Montenegrin AI Association).

Rad je objavljen u naučnom časopisu Society for Imaging Informatics in Medicine (SIIM), a u njemu je predstavljen model vještačke inteligencije koji omogućava automatsku procjenu procesa gutanja, sa značajnim potencijalom primjene u kliničkoj praksi.

Žiri za dodjelu nagrade brojao 19 istaknutih istraživača iz oblasti vještačke inteligencije, angažovanih na vodećim svjetskim univerzitetima i u kompanijama poput Mete i DeepMinda (Google), što daje ovom priznanju dodatnu težinu.

Slika 10. Ceremonija dodjele nagrade za najbolji naučni radi iz oblasti vještačke inteligencije

epiSTEMe Hub NA GLOBALNOJ SCENI SARADNJE I RAZMJENE ZNANJA (1)

NACIONALNI CENTAR
ZA ISTRAŽIVANJE (CNR)
(RENDE, ITALIJA)

BOSTON STUDY TOUR
(BOSTON, US)

ITU-WTDC
KONFERENCIJA
(BAKU,
AZERBEJDŽAN)

epiSTEMe Hub NA GLOBALNOJ SCENI SARADNJE I RAZMJENE ZNANJA (2)

INNOVATIVE HEALTH
INITIATIVE (IHI)
BROKERAGE EVENT
(BRISSEL, BELGIJA)

PRVA
BRAINSTORMING
SESIJA O
CIRKULARNIM
MIGRACIJAMA
(BEOGRAD, SRBIJA)

KONFERENCIJA
DIJASPORE
ZAPADNOG
BALKANA
(TIRANA, ALBANIJA)

GLAS epiSTEME HUB - A U MEDIJIMA (1)

PODCAST: PRIČA O PROBIOTICIMA

*AQUALAB by Addium
(Washington, US)*

PODCAST: VJEŠTAČKA INTELIGENCIJA

Institut za medije Crne Gore i Atomic production (Podgorica, Crna Gora)

PODCAST: NAUKA U KOFERIMA

*MASTER - EVROPSKE POLITIKE
(Podgorica, Crna Gora)*

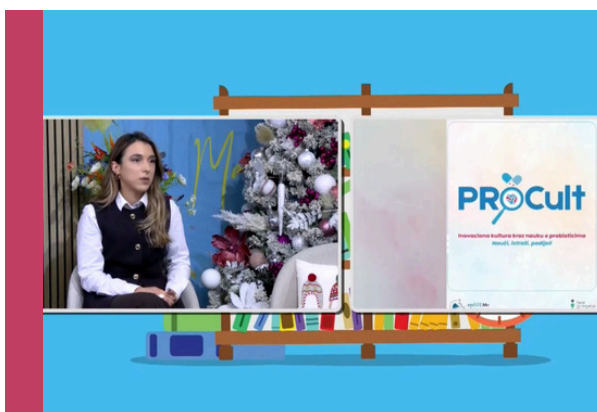

GLAS epiSTEMe HUB - A U MEDIJIMA (2)

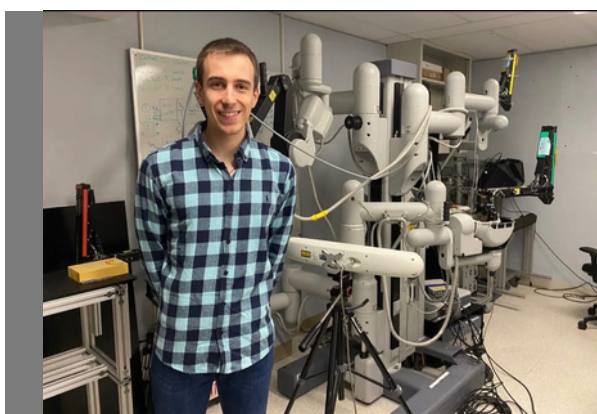
ZNAČAJ PROBIOTIKA ZA ČOVJEKOVO ZDRAVLJE

**RTCG, JUTARNJI PROGRAM
(Podgorica, Crna Gora)**

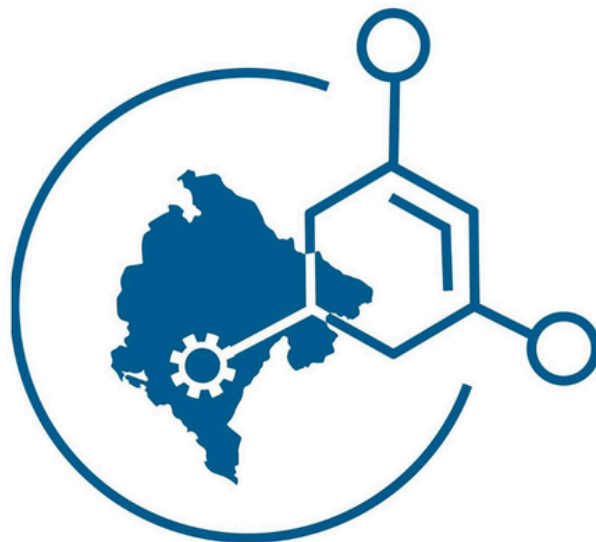
MITOVI I ČINJENICE O PROBIOTICIMA

**RTV PODGORICA, VIKEND SA
MARIJOM RAZIĆ
(Podgorica, Crna Gora)**

IVAN MARTINOVIĆ: SA CETINJA DO SVJETSKIH NAUČNIH PRIZNANJA

**RTV CETINJE
(Cetinje, Crna Gora)**

epiSTEMe

CRNOGORSKI NAUČNO TEHNOLOŠKI HUB

SRCE NAUKE
DUŠA INOVACIJA

epiSTEMe Hub: L. Ivanišević Cetinje, Crna Gora

epiSTEMe lab: Bulevar Crnogorskih Junaka 91, Cetinje Crna Gora

www.epistemehub.me